

T.C.
DANIŞTAY
ONİKİNCİ DAİRE

Esas No : 2019/2818

Karar No : 2021/1837

DAVACI : Büro Emekçileri Sendikası

VEKİLİ : Av. Duygu Demirel Başar
UETS [16904-09370-89758]

DAVALI : Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı
UETS [35773-73770-62988]

VEKİLLERİ : Av. P. Birten Dönmez, Av. Aynur Özdemir,
Av. Özlem Atılğan

DAVANIN KONUSU : Davacı Sendika tarafından, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı Emeklilik Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün "Mahkeme Kararlarının Uygulanması" konulu 18/02/2019 tarih ve 2750759 sayılı Genel Yazısının iptaline karar verilmesi istenilmektedir.

DAVACININ İDDİALARI : Memuriyeti kamu görevinden çıkarılma şeklinde sona eren ve 2829 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanun kapsamında farklı sosyal güvenlik kurumlarına tabi hizmetleri birleştirilmek suretiyle, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu'na göre emekli aylığı bağlanmış olanlara, davalı idarece emekli ikramiyesi ödenmemesi üzerine açılan davalarda, idare mahkemelerince, Emekli Sandığına tabi hizmet sürelerinin tek başına Sandıktan aylık bağlanmaya yeterli olması halinde, 5434 sayılı Kanun'un 89. maddesinin birinci fıkrası gereğince emekli aylığı ödenmesi yönünde kararlar verildiği, dava konusu Genel Yazıyla, bu kararların uygulanması sırasında ortaya çıkan tereddütlerin giderilmesinin amaçlandığı, dava konusu Genel Yazının uygulanmaya başlanmasıyla, yargı kararıyla emekli ikramiyesi almaya hak kazanan Sendika üyelerinin, hizmet birleştirmesi iptal edilerek, yaş sınırına takıldıkları gerekçesiyle; emekli aylıklarının borç çıkarıldığı veya ödenmesi gereken emekli ikramiyelerinden mahsup edildiği, mahkeme kararlarında; Emekli Sandığı dışındaki birleştirilen hizmetlerin toplam hizmet süresinden düşüleceği yönünde hiçbir ifade ve hukuki değerlendirme bulunmadığı halde, davalı idarece Emekli Sandığına tabi olmayan diğer hizmetlerin (Bağ-Kur'lu, SSK'lı hizmetleri) toplam hizmet süresinden düşüldüğü ve yeniden emeklilik yaşı hesabı yapıldığı, yapılan bu hesaplama ile emekli ikramiyesine hak kazanan kimi iştirakçilerin emekli olma haklarının elinden alındığı, kimi iştirakçilerin de emekli aylıklarının tadil edildiği; Genel Yazıda yer verilen Örnek-3'te bu durumun açıkça görüldüğü, kanunda bu yönde bir düzenleme bulunmadığı halde, Genel Yazı ile kanuna aykırı bir şekilde işlem tesis edildiği, dava idarece, mahkeme kararlarının yanlış yorumlandığı ve yasada hak olarak öngörülen hizmet birleştirmesinden yararlananların adeta cezalandırıldığı, 2829 sayılı Kanun'un 4. maddesi uyarınca hizmet birleştirmesinin, aylık bağlanabilmesi için zorunlu olduğu ve aylık bağlanmasında tüm hizmet

T.C.
DANIŞTAY
ONİKİNCİ DAİRE

Esas No : 2019/2818

Karar No : 2021/1837

sürelerinin dikkate alınması gerektiği, dava konusu Genel Yazının sosyal hukuk devleti, kanun önünde eşitlik ve kazanılmış hak ilkelerine aykırı olduğu ileri sürülmektedir.

DAVALININ SAVUNMASI : Davalı idare tarafından, öncelikle usule ilişkin olarak, davanın süresinde açılmadığı; esasa ilişkin olarak, 5434 sayılı Kanun'un 89. maddesinde emekli ikramiyesi ödenme koşullarının düzenlendiği, 89. maddenin ikinci fıkrasına göre; 2829 sayılı Kanun kapsamında hizmet birleştirmesinden yararlananlara emekli ikramiyesi ödenebilmesi için emekli aylığı bağlanmış olması ve memuriyet hizmetinin 1475 sayılı İş Kanunu'nun 14. maddesinde belirtilen kıdem tazminatına hak kazanma şartlarına uygun olarak sona ermiş olması gerektiği, emekli ikramiyesi ile emekli aylığı arasında sıkı bir bağlantı bulunduğu, emekli ikramiyesinin emekli aylığından ayrı düşünülmemeyeceği, diğer taraftan, iştirakçilere emekli aylığı bağlanabilmesi için, 5434 sayılı Kanun'un 39. ve Geçici 205. maddeleri uyarınca, hizmet süresinin (20 veya 25 yıllık hizmet süresi) yanında, yaş şartının da sağlanması gerektiği; söz konusu yaş ve hizmet süresine ilişkin şartların 2829 sayılı Kanun kapsamında hizmet birleştirmesi yapılmak suretiyle sağlanması halinde, ilgililere emekli aylığı bağlandığı, bu şekilde aylık bağlanana ikramiye ödenebilmesi için 5434 sayılı Kanun'un 89. maddesinin ikinci fıkrasındaki koşulların arandığı; bununla birlikte, idare mahkemelerince 2829 sayılı Kanun uyarınca hizmet birleştirmesi yapmaksızın ilgililerin sadece 5434 sayılı Kanuna tabi hizmetleri (20 veya 25 yıllık) dikkate alınarak emekli ikramiyesi yönünde kararlar verildiği, söz konusu yargı kararlarının uygulanmasını teminen, ilgililerin hizmet birleştirmelerinin iptal edilerek, Bağ-Kur'lu ve/veya sigortalı hizmetlerinin toplam hizmet süresinden düşüldüğü, böylece kimi iştirakçilerin emekli aylığı bağlanması için gerekli olan yaş şartını sağlayamamaları nedeniyle, daha önce ödenen emekli aylıklarının borç çıkarıldığı veya ödenecek emekli ikramiyesinden mahsup edildiği; dava konusu Genel Yazının söz konusu mahkeme kararlarına göre hazırlandığı ve hukuka uygun olduğu belirtilerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

DANIŞTAY TETKİK HÂKİMİ : Hüseyin KUNDAK

DÜŞÜNCESİ : Daire kararında belirtilen gerekçeyle, dava konusu Genel Yazının (A) bölümünün iptaline karar verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

DANIŞTAY SAVCISI : Ahmet PESEN

DÜŞÜNCESİ : Dava, davacı Sendika tarafından, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığının "Mahkeme Kararlarının Uygulanması" konulu 18/02/2019 tarih ve 2750759 sayılı Genel Yazısının iptali istemiyle açılmıştır.

Kamu hizmetinin eksiksiz ve düzenli yürütülmesinden sorumlu olan idarece; mevzuatın öngördüğü şekilde hizmetin gerekleri esas alınarak, işlemlerin hızlı, etkin ve verimli bir şekilde yürütülmesini temin etme amacına yönelik mahkeme kararlarının nasıl uygulanması gerektiğine dair tespitlerin ve talimatların yer aldığı uyuşmazlık konusu

T.C.
DANIŞTAY
ONİKİNCİ DAİRE

Esas No : 2019/2818

Karar No : 2021/1837

"18/02/2019 tarih ve 2750759 sayılı Genel Yazıda" hak ve adalet ilkeleri ile hukuka, kamu yararı ve hizmet gereklerine aykırılık görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle, davanın reddi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onikinci Dairesince, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 17. maddesinin üçüncü fıkrasında "Duruşma talebi, dava dilekçesi ile cevap ve savunmalarda yapılabilir." kuralına yer verildiğinden, bu aşamalar geçtikten sonra, davalı idare tarafından yapılan duruşma istemi ve davanın süresinde açılmadığına yönelik usule ilişkin itirazı yerinde görülmeyle işin gereği görüldü:

MADDİ OLAY VE HUKUKİ SÜREÇ :

Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı tarafından, kamu görevine son verilme suretiyle memuriyetle ilişkisi kesilenlere, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu'nun 39. ve Geçici 205. maddelerindeki yaş ve hizmet süresi (kural olarak 25 yıl) koşulunun sağlanması halinde, emekli aylığı bağlanmıştır. Farklı sosyal güvenlik kuruluşlarına (Emekli Sandığı, Bağ-Kur, SSK gibi) tabi hizmeti bulunanlara ise, 2829 sayılı Kanun kapsamında hizmet birleştirmesi yapılarak, emekli aylığı bağlanmıştır.

Emekli aylığı bağlanan bu kişilerden hizmetlerinin tamamı 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu kapsamında geçenlere, aynı Kanun'un 89. maddesinin birinci fıkrası uyarınca emekli ikramiyesi ödenmiştir.

Bununla birlikte, kamu görevine son verilerek memuriyetle ilişkisi kesilen ve hizmetlerinin bir kısmı Emekli Sandığına, bir kısmı ise diğer sosyal güvenlik kuruluşlarına (Bağ-Kur, SSK gibi) tabi olanlardan, bu hizmetleri 2829 sayılı Kanun uyarınca birleştirilmek (yaş ve hizmet koşulunu sağlamak) suretiyle, 5434 sayılı Kanun kapsamında emekli aylığı bağlanana ise, Emekli Sandığına tabi hizmetleri için aynı Kanun'un 89. maddesinin ikinci fıkrasına istinaden, memuriyet görevi kıdem tazminatı ödenmesini gerektirecek şekilde sona ermediğinden bahisle, emekli ikramiyesi ödenmemiştir.

Bu şekilde hizmet birleştirmesinden yararlanarak 5434 sayılı Kanun kapsamında emekli aylığı bağlanana, emekli ikramiyesi ödenmemesi üzerine, ilgililer tarafından açılan davalarda, idare mahkemelerince, genel olarak 5434 sayılı Kanun'a tabi hizmet süresi emekli aylığı bağlanması için yeterli olanlara (kural olarak 25 yıl) emekli ikramiyesi ödenmesine karar verilmiştir.

İdare mahkemelerince hizmet birleştirme işlemi yapmaksızın ilgililere sadece 5434 sayılı Kanun'a tabi hizmetleri dikkate alarak emekli ikramiyelerinin ödenmesi yönünde kararlar verildiğinden bahisle, mahkeme kararlarının uygulanması sırasında karşılaşılan sorunların ve konuya ilişkin tereddütlerin giderilmesi amacıyla, Sosyal Güvenlik Kurumu

T.C.
DANIŞTAY
ONİKİNCİ DAİRE

Esas No : 2019/2818

Karar No : 2021/1837

Başkanlığı Emeklilik Hizmetleri Genel Müdürlüğünün "Mahkeme Kararlarının Uygulanması" konulu 18/02/2019 tarih ve 2750759 sayılı Genel Yazısı yürürlüğe konulmuştur.

Söz konusu Genel Yazının (A) bölümünde özetle; memuriyet görevi kamu görevinden çıkarılma şeklinde sona eren ve 2829 sayılı Kanun kapsamında hizmet birleştirmesi yapılmak suretiyle 5434 sayılı Kanun'a göre emekli aylığı bağlananlara emekli ikramiyesi ödenmemesi üzerine açılan davalarda, idare mahkemelerince hizmet birleştirme işlemi yapmaksızın ilgililere sadece 5434 sayılı Kanun'a tabi hizmetleri dikkate alarak emekli ikramiyelerinin ödenmesi yönünde kararlar verildiği; buna göre, mahkeme kararlarının uygulanmasına yönelik olarak, ilgililerin 5434 sayılı Kanun kapsamında geçen hizmet sürelerine karşılık emekli ikramiyesi ödenmesi; bununla birlikte, 2829 sayılı Kanun'a göre daha önce yapılan hizmet birleştirmelerinin iptal edilmesi; emekli aylığı bağlanması için sadece 5434 sayılı Kanun'a tabi hizmetlerin dikkate alınması, diğer sosyal güvenlik kuruluşlarına (Bağ-Kur ve SSK gibi) tabi hizmet sürelerinin toplam hizmet süresinden düşülerek, bu sürelerin emeklilik hizmet süresi ve yaş koşulunun tespitinde dikkate alınmaması; böylece emekli aylığı bağlanması için yaş koşulunu sağlamayanların emekli aylıklarının iptal edilerek, daha önce ödenen emekli aylıklarının borç çıkarılması veya ödenecek emekli ikramiyesinden mahsup edilmesi öngörülmüştür.

Bunun üzerine, bakılan dava açılmıştır.

İLGİLİ MEVZUAT:

Ülkemizde sosyal güvenlik reformunun hayata geçirilmesi amacıyla, 31/05/2006 tarih ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu yürürlüğe konulmuş; aynı Kanun'un 106. maddesinin beşinci fıkrasıyla, 2829 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanunu'nun tamamı ve sekizinci fıkrasıyla da 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu'nun bazı maddeleri (39. madde dahil) yürürlükten kaldırılmıştır.

5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun **Geçici 1. maddesinin birinci fıkrasında**; "Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce, ... 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanununa tabi olanlar, bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında kabul edilir." hükmüne, **Geçici 4. maddesinin dördüncü fıkrasında**; "Bu Kanunda aksine bir hüküm bulunmadığı takdirde; iştirakçi iken, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamına alınanlar, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olarak çalışmış olup bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine tabi olarak yeniden çalışmaya başlayanlar ile bunların dul ve yetimleri hakkında bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılır. ..." hükmüne, **beşinci fıkrasında**; "Bu madde kapsamına girenlerin aylıklarının bağlanması, artırılması, azaltılması, kesilmesi, yeniden bağlanması, toptan ödemeleri, ilgi

T.C.
DANIŞTAY
ONİKİNCİ DAİRE

Esas No : 2019/2818

Karar No : 2021/1837

devamı, ihya ve borçlanmaları, diğer ödemeler ve yardımlar ile emeklilik ikramiyeleri hakkında bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılır ve bu maddenin uygulanmasında mülga 2829 sayılı Kanun hükümleri ayrıca dikkate alınır. ..." hükmüne, **Geçici 7. maddesinin birinci fıkrasında** ise; "Bu Kanunun yürürlük tarihine kadar 17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı, ... 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı kanunlar ile 17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanunun geçici 20 nci maddesine göre sandıklara tabi sigortalılık başlangıçları ile hizmet süreleri, fiilî hizmet süresi zammı, itibarî hizmet süreleri, borçlandırılan ve ihya edilen süreler ve sigortalılık süreleri tabi oldukları kanun hükümlerine göre değerlendirilir." hükmüne yer verilmiştir.

5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu'nun mülga **39. maddesinde**; "Emekli aylığı aşağıdaki hallerde bağlanır: ... b) (Değişik birinci paragraf: 25/08/1999 - 4447/23 md.) 25 fiili hizmet yılını dolduran iştirakçilerden kadın ise 58, erkek ise 60 yaşını dolduranların istekleri üzerine, ..." kuralı yer almıştır.

5434 sayılı Kanun'un, 25/08/1999 tarih ve 4447 sayılı Kanunla eklenen, **Geçici 205. maddesinde ise**; "Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihte;

Kadın iştirakçilerden 20, erkek iştirakçilerden 25 fiili hizmet yılını dolduranların istekleri üzerine emekli aylığı bağlanır.

a) Emeklilik hizmet sürelerini doldurmaya 2 yıldan az kalan iştirakçilerden kadın ise 38, erkek ise 43 yaşını,

(Ek ibare: 23/05/2002-4759/5 md.) 23.5.2002 tarihinde;

b) Emeklilik hizmet sürelerini dolduranlar ile doldurmaya; 2 tam yıl veya daha az kalan iştirakçilerden kadın ise 40, erkek ise 44 yaşını,...

p) Emeklilik hizmet sürelerini doldurmaya; 15 tam yıldan fazla, 16 tam yıl veya daha az kalan kadın iştirakçiler 54, 21 yıl 6 aydan fazla, 22 tam yıl kalan erkek iştirakçiler 58 yaşını,

r) Emeklilik hizmet sürelerini doldurmaya; 16 tam yıldan fazla, 17 tam yıl kalan kadın iştirakçiler 55 yaşını,

Doldurmaları ve kadın iştirakçinin 20, erkek iştirakçinin 25 fiilî hizmet süresini tamamlamaları halinde istekleri üzerine emekli aylığı bağlanır.

(Değişik: 23/05/2002-4759/5 md.) 39 uncu maddenin (e) ve (f) fıkraları kapsamına girenlere 25 fiilî hizmet yılını ve yukarıdaki yaşları doldurmaları halinde emekli aylığı bağlanır." kuralına yer verilmiştir.

Öte yandan, mülga 2829 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanun'un **1. maddesinde**; "Bu Kanunun amacı; çeşitli sosyal güvenlik kurumlarına tabi olarak geçen hizmet sürelerinin birleştirilmesi suretiyle ilgililerin sosyal güvenliklerinin sağlanması usul ve esaslarının düzenlenmesidir." hükmüne, **4. maddesinde**; "Kurumlara tabi çeşitli işlerde çalışmış olanların hizmet süreleri, aynı tarihlere rastlamamak kaydıyla bu Kanuna göre aylık bağlanmasına hak kazanıldığında

T.C.
DANIŞTAY
ONİKİNCİ DAİRE

Esas No : 2019/2818

Karar No : 2021/1837

birleştirilir. Ancak, hizmet süreleri toplamının aylık bağlanmasına yeterli olmaması halinde, bu Kanun hükümleri uygulanmaz." hükmüne, **6. maddesinde**; "Kurumlardan herhangi birine ilk defa sigortalı olunan tarih, sigortalılık süresinin başlama tarihidir...." hükmüne, **8. maddesinde**; "Birleştirilmiş hizmet süreleri toplamı üzerinden, ilgililere; son yedi yıllık fiili hizmet süresi içinde fiili hizmet süresi fazla olan kurumca, hizmet sürelerinin eşit olması halinde ise eşit hizmet sürelerinden sonuncusunun tabi olduğu kurumca, kendi mevzuatına göre aylık bağlanır ve ödenir...." hükmüne ve **10. maddesinde de**; "Bu Kanun uyarınca bağlanacak aylıkların ödenmesinde ve kesilmesinde, aylığı bağlayan kurum mevzuatındaki esaslar uygulanır." hükmüne yer verilmiştir.

2829 sayılı Kanun'un "Emekli ikramiyesi" başlıklı **12. maddesinin birinci fıkrasında**; "Son defa T.C. Emekli Sandığına tabi görevlerden emekliye ayrılan ve kendilerine bu Kanunun 8 inci maddesi uyarınca birleştirilen hizmet süreleri üzerinden aylık bağlanana,T.C. Emekli Sandığına tabi daire,kuruluş ve ortaklıklarda prim veya kesenek ödemek suretiyle geçen sürelerinin toplamı üzerinden, 5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine göre emekli ikramiyesi ödenir." kuralı, **ikinci fıkrasında**; "Ancak, ilgililere, her ne suretle olursa olsun evvelce kıdem tazminatı veya emekli ikramiyesi ödenmiş süreler, emekli ikramiyesinin hesabında dikkate alınmaz." kuralı ve **üçüncü fıkrasında da**; "Ayrıca, 8 inci maddenin birinci fıkrası gereğince aylık bağlanana, emekli oldukları son görevlerinden dolayı ilgili buldukları sosyal güvenlik kurumu kanununun emekli ikramiyesine veya iş kanununun kıdem tazminatına ilişkin hükümleri uygulanır." kuralı yer almıştır.

Öte yandan, 5434 sayılı Kanun'un **89. maddesinin birinci fıkrasında**; "Hizmet sürelerinin tamamı bu Kanun ve/veya 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun geçici 4 üncü maddesi kapsamında geçenlerden emekli, adi malullük veya vazife malullüğü aylığı bağlanan veyahut toptan ödeme yapılan asker ve sivil tüm iştirakçilere, her tam fiili hizmet yılı için aylık bağlamaya esas tutarın bir aylığı emekli ikramiyesi olarak verilir." kuralına, **ikinci fıkrasında**; "Birinci fıkra kapsamına girmemekle birlikte, bu Kanun ve/veya 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi kapsamında hizmeti bulunanlardan mülga 2829 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanunun 8 inci maddesi uyarınca birleştirilen hizmet süreleri üzerinden emeklilik, yaşlılık ya da malullük aylığı bağlanana ise; bu Kanun veya 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi hükümlerine tabi olarak bu Kanuna tabi daire, kuruluş ve ortaklıklarda geçen çalışmalarının, 25/8/1971 tarihli ve 1475 sayılı İş Kanununun 14 üncü maddesinde belirtilen kıdem tazminatına hak kazanma şartlarına uygun olarak sona ermiş olması şartıyla emekli ikramiyesi ödenir." kuralına yer verilmiştir.

T.C.
DANIŞTAY
ONİKİNCİ DAİRE

Esas No : 2019/2818

Karar No : 2021/1837

HUKUKİ DEĞERLENDİRME:

Davacı Sendika tarafından, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı Emeklilik Hizmetleri Genel Müdürlüğünün "Mahkeme Kararlarının Uygulanması" konulu 18/02/2019 tarih ve 2750759 sayılı Genel Yazısının iptali istenilmekle birlikte, dava dilekçesindeki hukuka aykırılık iddialarının Genel Yazının (A) bölümüne ilişkin olduğu anlaşıldığından, bu bölümle sınırlı olarak hukuka uygunluk incelemesi yapılmıştır.

Uyuşmazlık, kamu görevine son verilerek memuriyetle ilişkisi kesilen ve hizmetlerinin bir kısmı Emekli Sandığına, bir kısmı ise diğer sosyal güvenlik kuruluşlarına (Bağ-Kur, SSK gibi) tabi olanlardan, bu hizmetleri 2829 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanun uyarınca birleştirilmek (bu birleştirme ile özellikle yaş koşulu sağlanmak) suretiyle, 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu kapsamında emekli aylığı bağlananlara, davalı idarece emekli ikramiyesi ödenmemesi nedeniyle açılan davalarda, idare mahkemelerince emekli ikramiyesi ödenmesine karar verilmesi üzerine, söz konusu yargı kararlarının uygulanması aşamasında, bu kişilerin hizmet birleştirmelerinin iptal edilip edilmeyeceğinden ve Emekli Sandığı dışındaki diğer sosyal güvenlik kuruluşlarına (SSK, Bağ-Kur gibi) tabi hizmetlerinin toplam hizmet süresinden düşülerek daha önce ödenen emekli aylıklarının borç çıkarılıp çıkarılmayacağından kaynaklanmaktadır.

Ülkemizde sosyal güvenlik kurumlarının (Emekli Sandığı, Sosyal Sigortalar Kurumu, Bağ-Kur gibi) tek çatı altında birleştirilmesi amacıyla 5502 sayılı Kanun'la Sosyal Güvenlik Kurumu kurulmuş; sosyal güvenlikle ilgili düzenlemelerin tek bir kanunla bir araya getirilerek norm ve standart birliğinin sağlanması ile sosyal güvenlik reformunun gerçekleştirilmesi amacıyla da, 31/05/2006 tarih ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu genel olarak 01/10/2008 tarihinde (bazı maddeleri ise farklı tarihlerde) yürürlüğe konulmuş, ayrıca 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu'nun bazı maddeleri ve 2829 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanun'un tamamı yürürlükten kaldırılmıştır.

5510 sayılı Kanun'un Geçici 1 ve Geçici 4. maddeleriyle, 01/10/2008 tarihinden önce Emekli Sandığı iştirakçisi olanlar hakkında, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu hükümlerine göre işlem yapılacağı ve bunların aylıklarının bağlanması, artırılması, azaltılması gibi konularda 5434 sayılı Kanun'un uygulanacağı; ayrıca bu iştirakçiler hakkında farklı sosyal güvenlik kuruluşlarına (Emekli Sandığı, Sosyal Sigortalar Kurumu, Bağ-Kur gibi) tabi hizmetlerin birleştirmesine ilişkin olarak da mülga 2829 sayılı Kanun'un dikkate alınacağı belirtilmiştir.

5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu'nun 39. ve Geçici 205. maddelerinde, emekli aylığı bağlanmasının koşulları (yaş ve hizmet süresi) düzenlenmiş olup; bu kapsamda iştirakçilere emekli aylığı bağlanabilmesi için, kural olarak 25 yıl hizmet

T.C.
DANIŞTAY
ONİKİNCİ DAİRE

Esas No : 2019/2818

Karar No : 2021/1837

süresi yanında, emeklilik yaş şartının da sağlanması gerekmektedir.

Diğer taraftan, 2829 sayılı Sosyal Güvenlik Kurumlarına Tabi Olarak Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi Hakkında Kanun'la, farklı sosyal güvenlik kuruluşlarına (mülga Emekli Sandığı, Bağ-Kur, Sosyal Sigortalar Kurumu gibi) tabi hizmeti bulunanların, bu hizmetlerinin birleştirilmesi suretiyle, ilgililerin sosyal güvenliklerinin ve emeklilik haklarının sağlanması amaçlanmıştır.

Anılan Kanun'un 4. maddesiyle; sosyal güvenlik kurumlarına tabi çeşitli işlerde çalışmış olanların hizmet sürelerinin, aynı tarihlere rastlamamak kaydıyla bu Kanuna göre aylık bağlanmasına hak kazanıldığında birleştirileceği belirtilmiş, 8. maddesiyle; birleştirilmiş hizmet süreleri toplamı üzerinden, ilgililere; son yedi yıllık fiili hizmet süresi içinde, hizmet süresi fazla olan kurum tarafından, yine bu kurumun mevzuatına göre aylık bağlanacağı kurula bağlanmış; 10. maddesiyle de, bağlanacak aylıkların ödenmesinde, aylığı bağlayan kurum mevzuatının uygulanması öngörülmüştür.

Buna göre, 2829 sayılı Kanun uyarınca, emekli aylığına hak kazanıldığı (yaş ve hizmet süresi koşulunun sağlandığı) tarihte, farklı sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi hizmeti bulunanların, bu hizmetlerinin birleştirilmesi yasal zorunluluk olup; 5434 sayılı Kanun'a tabi iştirakçilerin, Emekli Sandığı dışında, prim ödemek suretiyle farklı sosyal güvenlik kuruluşlarına (Bağ-Kur, SSK gibi) tabi hizmetlerinin, emeklilik yaş ve hizmet süresinin tespitinde ve emekli aylığının hesaplanmasında dikkate alınmasının, kazanılmış hak ve sosyal güvenlik ilkelerinin bir gereği olduğu tartışmasızdır.

Öte yandan, 5434 sayılı Kanun'un 89. maddesinde emekli ikramiyesine ilişkin düzenlemelere yer verilmiş, anılan maddenin birinci fıkrasında, hizmet sürelerinin tamamı bu Kanun kapsamında geçenlerden emekli aylığı bağlanan veya toptan ödeme yapılan iştirakçilere, herhangi bir koşul aranmaksızın (diğer bir deyişle memuriyetin sona erme şekline bakılmaksızın) her tam fiili hizmet yılı için aylık bağlamaya esas tutarın bir aylığı emekli ikramiyesi olarak ödenmesi öngörülmüştür.

Aynı maddenin ikinci fıkrasında, 2829 sayılı Kanun uyarınca farklı sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi hizmetleri birleştirilmek suretiyle, emekli aylığı bağlanana, 5434 sayılı Kanun kapsamında geçen hizmetlerine karşılık emekli ikramiyesi ödenebilmesi ise, birinci fıkradan farklı olarak, 1475 sayılı İş Kanunu'nun 14. maddesinde belirtilen kıdem tazminatına hak kazanma şartlarına uygun olarak memuriyetin sona ermiş olması koşuluna bağlanmıştır.

Dava dosyasının ve UYAP kayıtlarının incelenmesinden; kamu görevine son verilerek memuriyetle ilişkisi kesilen ve hizmetlerinin bir kısmı Emekli Sandığına, bir kısmı ise diğer sosyal güvenlik kuruluşlarına (Bağ-Kur, SSK gibi) tabi olanlara, bu hizmetleri 2829 sayılı Kanun uyarınca birleştirilmek (yaş ve hizmet koşulunu sağlanmak) suretiyle, 5434 sayılı Kanun kapsamında emekli aylığı bağlandığı, bu şekilde aylık bağlanana ise Emekli Sandığına tabi hizmetleri için aynı Kanun'un 89. maddesinin ikinci fıkrasına istinaden,

T.C.
DANIŞTAY
ONİKİNCİ DAİRE

Esas No : 2019/2818

Karar No : 2021/1837

memuriyet görevi kıdem tazminatı ödenmesini gerektirecek şekilde sona ermediğinden bahisle, davalı idare tarafından emekli ikramiyesi ödenmediği; bunun üzerine, emekli ikramiyesi ödenmesine karar verilmesi istemiyle ilgililer tarafından açılan davalarda, genel olarak idare mahkemelerince, yaş koşulu aranmaksızın 5434 sayılı Kanun'a tabi hizmeti emekli aylığı bağlanması için yeterli olanlara (kural olarak 25 yıl hizmeti olanlara) emekli ikramiyesi ödenmesine karar verildiği, söz konusu yargı kararlarının emekli aylığı bağlanmasına ilişkin olmayıp, sadece emekli ikramiyesine ilişkin olduğu anlaşılmaktadır.

Buna göre, 2829 sayılı Kanun'la farklı sosyal güvenlik kuruluşlarında geçen hizmet sürelerinin birleştirilmesi suretiyle, ilgililerin sosyal güvenliklerinin ve emeklilik haklarının sağlanmasının amaçlandığı, 2829 sayılı Kanun uyarınca hizmet birleştirmesinin yasal zorunluluk olduğu, ilgililerin farklı sosyal güvenlik kuruluşlarında geçen hizmetlerinin emeklilikte dikkate alınmasının kazanılmış hak ve sosyal güvenlik ilkelerinin bir gereği olduğu, ayrıca emekli ikramiyesi ödenebilmesinin ön koşulu emekli aylığı bağlanması olup, emekli aylığı bağlanmaksızın emekli ikramiyesi ödenmesinin mümkün bulunmadığı; nitekim, davalı idare tarafından da, emekli ikramiyesine ilişkin davalar açılmadan önce hizmet birleştirmesi yapıldığı ve ilgililere birleştirilmiş hizmet süreleri üzerinden emekli aylığı bağlandığı; ayrıca, söz konusu davalarda verilen yargı kararlarının, 5434 sayılı Kanun kapsamındaki hizmet sürelerinin (kural olarak 25 yıl) tek başına emekli aylığı bağlanmasına yeterli olanlara (yaş koşuluna bakılmaksızın) emekli ikramiyesi ödenmesine yönelik olduğu, bu kararların emekli aylıklarıyla bir ilgisinin olmadığı dikkate alındığında; emekli ikramiyesine ilişkin yargı kararlarında yer alan gerekçe ve değerlendirmelerin, söz konusu kararların kapsam ve amacını aşacak şekilde yorumlanmak suretiyle, kamu görevine son verilerek memuriyetle ilişkisi kesilen ve farklı sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi hizmetleri birleştirilerek (yaş ve hizmet koşulu sağlanarak) 5434 sayılı Kanun kapsamında emekli aylığı bağlananların, 2829 sayılı Kanun'a göre yapılan hizmet birleştirmelerinin iptal edilmesinin, Emekli Sandığı Kanunu dışındaki diğer sosyal güvenlik kuruluşlarında geçen hizmet sürelerinin emeklilik toplam hizmet süresinden düşülmesinin ve daha önce ödenen emekli aylıklarının borç çıkarılmasının mümkün bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Bu durumda, emekli ikramiyesine ilişkin mahkeme kararlarının uygulanmasına yönelik olarak, 2829 sayılı Kanun'a göre daha önce yapılan hizmet birleştirmelerinin iptal edilmesini, emekli aylığı bağlanması için sadece 5434 sayılı Kanun'a tabi hizmetlerin dikkate alınmasını, diğer sosyal güvenlik kuruluşlarına (Bağ-Kur, SSK gibi) tabi hizmet sürelerinin toplam hizmet süresinden düşülerek, bu sürelerin emeklilik hizmet süresi ve yaş koşulunun tespitinde dikkate alınmamasını, böylece emekli aylığı bağlanması için yaş koşulunu sağlamayanların emekli aylıklarının iptal edilerek, daha önce ödenen emekli aylıklarının borç çıkarılmasını veya ödenecek emekli ikramiyesinden mahsup edilmesini öngören dava konusu Genel Yazının (A) bölümünde hukuka ve üst hukuk normlarına uygunluk görülmemiştir.

T.C.
DANIŞTAY
ONİKİNCİ DAİRE
Esas No : 2019/2818
Karar No : 2021/1837

KARAR SONUCU:

Açıklanan nedenlerle;

1. Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı Emeklilik Hizmetleri Genel Müdürlüğünün "Mahkeme Kararlarının Uygulanması" konulu 18/02/2019 tarih ve 2750759 sayılı Genel Yazısının (A) bölümünün **İPTALİNE**,

2. Ayrıntısı aşağıda gösterilen toplam 195,90-TL yargılama giderinin davalı idareden alınarak davacıya verilmesine,

3. Karar tarihinde yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca takdir edilen 3.600-TL vekâlet ücretinin davalı idareden alınarak davacıya verilmesine,

4. Posta gideri avansından artan tutarın kararın kesinleşmesinden sonra istemi halinde davacıya iadesine,

5. Bu kararın tebliğ tarihini izleyen 30 gün içerisinde Danıştay İdari Dava Daireleri Kuruluna temyiz yolu açık olmak üzere, 01/04/2021 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Mahmut DOĞAN	Gürsel MEKİK	Oğuz YAĞLICI	Erhan ÇAKAN	Zuhal ÖZTAŞ

YARGILAMA GİDERLERİ:

Başvuru Harcı : 44,40-TL
Karar Harcı : 44,40-TL
Tamamlama Harcı : 60,00-TL
Vekâlet Harcı : 6,40-TL
Posta Gideri : 40,70-TL
TOPLAM : 195,90-TL

